

ORGULJAŠKA LJETNA ŠKOLA – ŠIBENIK

Brojno nazočno gledateljstvo obogaćeno spomenutim izvršnim kulturnim sadržajima pozdravilo je burnim aplauzima izvođače – činitelje i promicatelje tijeka *Hrvatske kulturne baštine* koja se stoljećima obogaćivala i ispunila mnogim dragocjenim vrednotama.

Miloš LALOŠEVIĆ

MEĐUNARODNI MUZIKOLOŠKI SKUP

Odsjek za povijest hrvatske glazbe HAZU i Hrvatsko muzikološko društvo pod pokroviteljstvom Razreda za glazbenu umjetnost i muzikologiju HAZU organizirali su u palači HAZU međunarodni muzikološki skup prigodom 900. obljetnice zagrebačke Crkve i grada Zagreba pod naslovom *Zagreb i hrvatske zemlje kao most između srednjoeuropskih i mediteranskih glazbenih kultura*. Na ovom znanstvenom skupu sudjelovalo je više od 40 znanstvenika iz Amerike, Australije i Europe (dvadesetak iz Hrvatske). Dva su izlaganja bila iz povijesti crkvene glazbe zagrebačke Crkve: *Katarina Livljanić – Postoji li zagrebački Exultet? i Izak Špralja – Cithara octochorda: zbornik crkvenih (liturgijskih) napjeva iz 18. stoljeća na latinske i hrvatske kajkavske tekstove*.

U organizaciji ovog skupa održana su i dva koncerta. Jedan u palači HAZU: Ansambl *Dialogus de lira* iz Beča (Mira Valenta, alt i Igor Pomykalo, lira da braccio i lirone) pod naslovom *Rajsko veselje* (Antiquis, Bardi, Bossinensis, Bendusi, Caccini, Cara, Cecchini, Dalza, Jelić, Lukačić, Lurano, Malvezzi, Peri, Puliti, Striggio, Strozzi, Tromboncin). Drugi u crkvi sv. Katarine (Zagreb, gornji grad). Na programu spomenutog koncerta bile su popijevke iz Pavlinskog zbornika (*Zdrava Marija, Glasove su na nebeseh, Staše Mati kruto tužna, Kristuš je gore vstal, Surrexit Christus hodie, Ave Hierarchia, O Aurora lucidissima, Profete su prorokovali, Porodi Deva Sina, O Marija Mati Božja, Pohvalujmo denešni den*) koje je izvela *Schola cantorum CPMS*, te skladbe za orgulje (Marko Ruždjak: *Centone*, Željko Brkanović: *Antependij*, Frano Parać: *Pastorala*, Anđelko Klobučar: *Partita*) koje je izveo *Anđelko Klobučar* na orguljama (sa sviralama).

Š.

ISPRAVAK

GODIŠNJI KONCERT ĆIRILO-METODOVA
KORA

U osvrtno objavljenom u prošlom broju (br. 2, 1994.) nemarom autora nije spomenuto da je Koncert pripremila i uspješno dirigirala profesorica Darjana Blaće. Ovim putem ispričavamo se maestri Blaće koja već godinu dana dirigira u Koru.

G.I. SEVEROVIĆ

U organizaciji *Glazbene škole Ivan Lukačić – Šibenik* te uz pripomoć *Gradskog poglavarstva* grada Šibenika i *Ureda za prosvjetu, kulturu, šport i tehničku kulturu*, pod pokroviteljstvom *Ministarstva kulture i prosvjete* Republike Hrvatske tijekom kolovoza 1994. započela je s radom *Orguljaška ljetna škola* u Šibeniku. Kao sudionik europske civilizacije, grad Šibenik je tijekom svoje tisućugodišnje povijesti nabrao i sačuvao dragocjenu kulturnu baštinu u kojoj se nalazi niz vrijednih povijesnih orgulja sagrađenih između 1640. i 1859. godine, a gradili su ih glasoviti orguljari *Nikola Lipini, Petar Nakić, Francesco Dazzi, Gaetano Moscatelli* i braća *Giacobbi*. Danas u gradu ima pet a u bližjoj okolici još tri ovakva instrumenta, a ima orgulja kojima još nije utvrđeno tko ih je gradio. Stoga je posve opravdana pretpostavka da ovaj grad, jedinstven po ovolikom broju starih orgulja, uz sedam novijih (modernijih orgulja) tvori idealan ambijent i uvjete za organiziranje različitih seminara vezanih uz izvedbu orguljske glazbe, organologiju i orguljarstvo, kao jedinstvena riznica orgulja u Hrvatskoj i na Mediteranu.

Glede ovakvih čimbenika započela je s radom i ova, za sada jedinstvena orguljaška škola u Republici Hrvatskoj. Od 22. do 28. kolovoza 1994. održan je seminar za interpretaciju orguljske glazbe u lijepom prostoru crkve svetoga Frane gdje se nalaze dvoje orgulje: povijesne, koje je izgradio *Petar Nakić* sa svojim suradnikom *Francescom Dazziem* 1762. godine, i novije, moderne orgulje koje je početkom sedamdesetih godina, postavila zagrebačka tvrtka *Heferer*.

Na programu seminara bile su slijedeće teme: Glazba renesanse i ranog baroka (predavač prof. *Mario Penzar*, docent orgulja na Muzičkoj akademiji u Zagrebu i predavač orgulja na Glazbenoj školi u Varaždinu), francuska i hrvatska glazba 19. i 20. stoljeća (predavač prof. *Anđelko Klobučar*, orguljaš Zagrebačke katedrale i profesor na Muzičkoj akademiji u Zagrebu) i Muzikološki pristup orguljskoj glazbi (predavač dr. *Ennio Stipčević*). Sudionici seminara bili su profesori iz Zadra i Šibenika, studenti Muzičke akademije i Instituta za crkvenu glazbu iz Zagreba te učenici Glazbene škole iz Varaždina. Glede ideje i organiziranja *Orguljaške ljetne škole* nedvojbeno je zaslužan prof. *Grga Božidar*, vrijedni poznavalac i voditelj evidencije, kategorizacije i zaštite povijesnih glazbala – posebno orgulja za cijeli južni dio Hrvatske. Seminar su sponzorirali *Croatia banka, Transadria, Jadranska banka d.d., Tiskara Kačić d.d., Veterinarska stanica i Cvječarnica Cvita* iz Šibenika.

U nastavnom programu Seminara sudionici su izučavali interpretaciju s odabirom skladbi: iz *Fundamentum* organizandi *Magistri Conradi Paumans Cece de Nureberga Anno 1452.*, *J.P. Sweelincka, G. Frescobaldia, J. Bajamontia, Anonymusa* (Španjolska XVII. st.), *J. Pachelbela, D. Buxtehudea, C. Francka, M. Duprea, O. Messiaena, Franje Dugana* st., *Nikše Njirića, Marka Ruždjaka* i *Anđelka Klobučara*.

Seminar je obogaćen orguljskim koncertom 23. kolovoza u crkvi svetoga Frane na kojem su nastupili: prof. *Mario Penzar* s programom skladbi renesansnih i ranobaroknih majstora (*A. Antico, G. Frescobaldi* i *J. P. Sweelinck*) koje je izvodio na

povijesnim Nakićevim orguljama, i prof. Anđelko Klobučar s izborom skladbi C. Francka, O. Messiaena, M. Cipre i vlastite skladbe (*Partita Ad Pavlinos*) koje je izveo na Hefererovim orguljama. U istom prostoru održan je i završni koncert polaznika Ljetne orguljaške škole na kome su nastupili: Zorica Bruketa, prof. iz Zadra, Natalija Imrišak i Eva Košir, studneti orgulja zagrebačke Muzičke akademije, Krešimir Has, student zagrebačkog Instituta za crkvenu glazbu, te Martina Lazar i Kristina Putarek učenice Glazbene škole iz Varaždina. Na programu su izvedene skladbe G. Frescobaldija (*Toccata seconda, Ancidetemi pur – madrigale, Toccata quarta*), J. P. Sweelincka (*Capriccio, Fantasia chromatica, More palatino*), J. S. Bacha (*Canzona*), M. Regera (*Te Deum*), C. Francka (*Cantabile, Koral u a-molu*), O. Messiaena (*Les Anges*) i A. Klobučara (III. sonata).

Perspektivna budućnost ove Orguljaške škole u Šibeniku zacrtana je s pokazateljima i rezultatima na ovoljetnom seminaru na kojemu je istaknuto promicanje orguljaške glazbene umjetnosti u Hrvatskoj.

Miloš LALOŠEVIĆ

GLAZBENO-POETSKA MEDITACIJA UZ MISU ZADUŠNICU VELIKE SLIKARICE CATE DUJŠIN- RIBAR

Nedavno je preminula jedna od najvećih hrvatskih umjetnica slikarica Cata Dujšin-Ribar u 97. godini. Rođena je u Trogiru 1897. godine. Spomen na veliku umjetnicu priredio je *Klub prijatelja glazbe* poslije sprovoda na Mirogoju u crkvi sv. Marka 14. rujna u 18 sati nakon sv. mise zadušnice koncert s poznatim umjetnicima. Na orguljama je svirao poznati orguljaš prof. Miloš Lalošević i izveo u dostojanstvenom stilu dva korala J. S. Bacha, zatim *Adagio con espressione* O. Fortunata Pintarića, skladbu *Prema zvijezdama* o. Kamila Kolba ujedno i prateći vrlo suptilno poznatu opernu prvakinju VANDU ZIESTLER koja je pjevala Schubertovu *Ave Mariju* i *Heidenröslein*. Umjetnicima se pridružila s vrlo osjećajnim recitacijama prvakinja *Dramskog kazališta "Gavella"* VJERA ŽAGAR-NARDELLI prezentirajući četiri pjesme Cate Dujšin-Ribar od kojih je poseban odjek imala pjesma *Pismo Dubrovniku* (svojem voljenom suprugu i prvaku našeg kazališta). Puna crkva je s pijetom saslušala program i ispratila jednu od prvih hrvatskih slikarica.

Siniša HRESTAK

PRIKAZI

Ivan Golčić:

Priručnici za V. i VI. razred solfeggia za
glazbene škole
HKD sv. Jeronima (Ćirila i Metoda)
Zagreb, 1994.

Nakon prva četiri sveska Golčićeva *Solfeggia za glazbene škole* izašla su iz tiska i ostala dva: za V. i VI. razred. Prva četiri prikazana su u *Sv. Ceciliji* br. 4/1993.

Gradivo V. sveska u početku sadrži rekapitulaciju ranije obrađenih dur i mol tonaliteta do 4 predznaka (126 melodijsko-ritamskih primjera te 31 ritamski). O tome da ritamske primjere u dvije dionice nije opravdano nazivati poliritamskim, pisano je u ranijem prikazu. Melodijsko-ritamski primjeri su djelomično didaktički, a djelomično potječu iz (uglavom) instrumentalne glazbene literature. Sadrže lagane prohodne i izmjenične alteracije, slobodniju melodijsku liniju, te neke nove ritamske elemente. U novom su gradivu dur i mol tonaliteta s 5 predznaka. Razumljivo je da pri obradbi novih tonaliteta autor primjenjuje ista načela kao i u prijašnjim svescima, tj. vježbe za obradbu akorda glavnih stupnjeva, vokalizacije, litanijske vježbe, vježbe zamišljanja, didaktičke melodijsko-ritamske vježbe u G i F ključu (u ovom svesku s alteracijama), primjere iz glazbene literature (također dvoglasne) te hrvatske svjetovne i duhovne popijevke. Niz primjera (kao i u drugim svescima) nije objelodanjen u izvornim tonaliteta za što je autor mogao imati dvojaki razlog: jedan – upoznavanje s novim tonaliteta na provjerenim skladbama (melodija Schumannova *Divljev jahača* u a-molu umjesto u a-molu); drugi – prilagođavanje melodije opsegu učeničkoga glasa (tema iz Mendelssohnova *Koncerta za violinu i orkestar* u d-molu umjesto u e-molu). Na kraju knjige manji broj primjera sadrži dijatonske modulacije u bliske tonalitete, dvoglasne vježbe i vježbe za stvaralački rad: dvotaktne fraze (kadence) sa zadanim ritmom i bez njega te male rečenice koje treba dovršiti ili ih izraditi samostalno.

I priručnik za VI. razred solfeggia donosi vježbe i primjere u svim do sada obrađenim tonaliteta. (176 + 30 ritamskih), ali s proširenom problematikom ritma, melodije, alteracije i modulacije. To ponavljanje tonaliteta koje se dosljedno primjenjuje u ovim priručnicima, ali uvijek u novim kombinacijama, vrlo je korisno, jer se tako izbjegava monotonija do koje bi moglo doći kada bi nastavnici učvršćivali gradivo samo na već naučenim primjerima.

Novo gradivo u VI. svesku obuhvaća tonalitete sa 6 i 7 predznaka u istim vrstama vježbi i primjera kao ranije. U stvaralačkom radu traži se dovršavanje započetih malih razdoblja.

Ovi su priručnici dobili suglasnost od Zavoda za školstvo Ministarstva kulture i prosvjete za pokusnu provjeru u nastavi. Autor će moći – ako se za to ukaže potreba – novo izdanje prilagoditi stečenim iskustvima nastavnika.

Nikša NJIRIĆ